

YÖNETMELİK

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumundan:

BANKALARIN KREDİ İŞLEMLERİNE İLİŞKİN YÖNETMELİK**BİRİNCİ BÖLÜM****Amaç ve Kapsam, Dayanak ve Tanımlar****Amaç ve kapsam**

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, bankalarca verilen kredilere ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

(2) Bu Yönetmelik hükümleri;

a) Risk grubunun belirlenmesinde banka ve ortaklıklarda yönetim kurulu üyesi ve genel müdür olarak görev yapanlar ve velâyet altında olmayan çocuklar bakımından aynı risk grubuna dahil edilecek gerçek ve tüzel kişilerin tespiti,

b) Kredi açma yetkisinin devri ile kredi komitesinin oluşumu, çalışma ve karar alma esasları,

c) Kredilerin izlenmesi ve hesap durum belgesi alınması,

ç) Kredilerin kredi sınırlamalarında dikkate alınma oranları,

d) Kredi sınırlamalarına tabi olmayan işlemler,

e) Kredi sınırlarının izlenmesi,

f) Aşımaların giderilmesi,

g) Katılım bankalarının finansman sağlama yöntemleri,

ile ilgili usul ve esasları kapsar.

Dayanak

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 47, 48, 49, 51, 52, 54, 55 ve 93 üncü maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelikte yer alan;

a) Ana ortaklık: Kanunun 3 üncü maddesinde tanımlanan ana ortaklığı,

b) Banka: Kanunun 3 üncü maddesinde tanımlanan bankaları,

c) Finansal kuruluş: Kanunun 3 üncü maddesinde tanımlanan finansal kuruluşu,

ç) Kanun: 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununu,

d) Konsolide özkaynak: Bankaların Özkaynaklarına İlişkin Yönetmelik uyarınca hesaplanacak konsolide özkaynağı,

e) Kontrol: Kanunun 3 üncü maddesinde tanımlanan kontrolü,

f) Kredi: Kanunun 48 inci maddesi uyarınca kredi sayılan işlemleri,

g) Kurum: Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunu,

ğ) Nitelikli pay: Kanunun 3 üncü maddesinde tanımlanan nitelikli payı,

h) Özkaynak: Bankaların Özkaynaklarına İlişkin Yönetmelik uyarınca hesaplanacak özkaynağı,

ı) Risk grubu: Kanunun 49 uncu maddesinde tanımlanan risk grubunu,

i) 3568 sayılı Kanun: 1/6/1989 tarihli ve 3568 sayılı Serbest Muhasebecilik, Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanununu ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM**Aynı Risk Grubuna Dahil Edilecek Gerçek ve Tüzel Kişiler,****Kredi Açma Yetkisinin Devri ve Kredi Komitesi****Aynı risk grubuna dahil edilecek gerçek ve tüzel kişiler**

MADDE 4 – (1) Birden fazla ortaklıkta genel müdür, yönetim kurulu üyesi veya yönetim kurulu başkanı olarak görev yapanlar bakımından aynı risk grubuna dahil edilecek gerçek ve tüzel kişilerin bankalarca tespitinde;

a) Bu kişilerin görev aldıkları ortaklıklarda, ilgili mevzuat uyarınca edinmeleri gerekenden fazla miktarda hisseye sahip olmaları,

b) Bu kişilerin görev aldıkları ortaklıklar arasında kontrol ilişkisinin bulunması veya birinin ödeme güçlüğüne düşmesinin diğer bir veya birkaçının ödeme güçlüğüne düşmesi sonucunu doğuracak boyutta kefalet, garanti veya benzeri ilişkinin varlığı,

c) Görev alınan ortaklıklarda kontrolü elinde bulunduran gerçek kişi ortaklar ile üçüncü dereceye kadar kan veya ikinci dereceye kadar sıhri hisım derecesinde akrabalık ilişkisi bulunması,

ç) Bu kişilere, vasıf ve tecrübeleriyle mütenasip özlük hakları üzerinde bir hakkın tanınması

hususları dikkate alınır. Bu hususların birinin ya da birkaçının varlığı halinde yönetim kurulu başkan veya üyesi olarak görev yapanlarla bahse konu ortaklıklar aynı risk grubuna dahil edilir.

(2) Banka yönetim kurulu üyelerinden yalnızca bu sıfatları dolayısıyla Kanunun 49 uncu maddesinin ikinci fıkrası uyarınca bankanın dahil olduğu risk grubu içinde yer alanlar hakkında bankanın dahil olduğu risk grubuna

kullandırılacak kredilere ilişkin olarak 5 inci maddenin dördüncü fıkrası uygulanmaz.

Kredi açma yetkisinin devri

MADDE 5 – (1) Bankalarda kredi açma yetkisi esas itibariyle yönetim kuruluna aittir. Yönetim kurulu; kredi açma, onay verme ve diğer idarî esaslara ilişkin politikaları oluşturmak, bunların uygulanmasını ve izlenmesini sağlamak ve gerekli tedbirleri almakla yükümlüdür. Yönetim kurulu kredi açma yetkisini teşkil edeceği kredi komitesine veya genel müdürlüğe devredebilir. Yönetim kurulunca kredi açılmasında veya yetki devrinde genel müdürlüğün yazılı önerisi aranır. Hesap durumu belgesi alınması zorunluluğu bulunan krediler için, genel müdürlüğün kredi açılmasına ilişkin önerilerinde, kredi talebinde bulunanların mali tahlil ve istihbarat raporlarının ekli olması zorunludur.

(2) Bir gerçek veya tüzel kişiye açılacak kredi sınırının tespitinde, yönetim kurulu, en fazla, kredi komitesine özkaynakların yüzde onu, genel müdürlüğe yüzde biri tutarındaki kredi açma yetkisini devredebilir. Genel müdürlük kendisine devredilen kredi açma yetkisini diğer birimleri, bölge müdürlükleri veya şubeler aracılığıyla da kullanabilir.

(3) Yönetim kurulunca yetkinin, kredinin tutarı, cinsi, alınacak teminat başta olmak üzere kredi açılmasında mutaden tespiti gereken hususları içerecek şekilde kapsam ve sınırlarının açık ve ayrıntılı olarak belirlenmiş ve yazılı biçimde, kredi açılmadan önce devredilmiş olması gerekir.

(4) Kredi açma yetkisini haiz olanlar, kendileri ile eş ve velâyeti altındaki çocuklarının veya bunlarla risk grubu oluşturan diğer gerçek ve tüzel kişilerin taraf olduğu kredi işlemlerine ilişkin değerlendirme ve karar verme aşamalarında yer alamaz ve bu hususu yazılı olarak denetim komitesine bildirir.

Kredi komitesinin oluşumu

MADDE 6 – (1) Banka yönetim kurulunun, kredilerle ilgili olarak vereceği görevleri yapmak üzere, Kanunun 25 inci maddesine göre süre hariç genel müdürde aranan şartları taşıyan üyeleri arasından seçeceği en az iki üye ile banka genel müdürü veya vekilinden oluşan bir kredi komitesi kurulabilir. Herhangi bir toplantıya katılamayacak kredi komitesi üyesi yerine görev yapmak üzere süre hariç genel müdürde aranan şartları taşıyan yönetim kurulu üyeleri arasından iki yedek üye seçilir. Kredi komitesi üye ve yedeklerinin seçiminde yönetim kurulu üyelerinin en az dörtte üçünün olumlu oyu aranır.

(2) Türkiye’de şube açmak suretiyle faaliyet gösteren yabancı bankalarda kredi komitesi kurulması halinde, müdürler kurulu aynı zamanda kredi komitesi görevini yürütür.

Kredi komitesinin çalışma esasları

MADDE 7 – (1) Kredi komitesi tüm üyelerin katılımı ile toplanır.

(2) Kredi komitesinin oybirliği ile verdiği kararlar doğrudan, oyçokluğu ile verdiği kararlar yönetim kurulunun onayından sonra uygulanır.

(3) Komite gündemi genel müdür veya genel müdürün bulunmaması halinde vekili tarafından tespit edilir ve diğer üyelere duyurulur. Kredi komitesince kredi açılmasında genel müdürlüğün yazılı önerisi aranır. Hesap durumu belgesi alınması zorunluluğu bulunan kredilere ilişkin yapılacak önerilerde, kredi talebinde bulunanların mali tahlil ve istihbarat raporlarının ekli olması zorunludur.

(4) Yönetim kurulu, kredi komitesinin faaliyetlerini denetlemekle yükümlüdür. Yönetim kurulu üyelerinden her biri, kredi komitesinden, komitenin faaliyetleri hakkında her türlü bilgiyi istemeye ve gerekli göreceği her türlü kontrolü yapmaya yetkilidir.

(5) Kredi komitesi kararları karar defterine kaydedilir. Kredi komitesi karar defteri, yönetim kurulu karar defterinin tabi olduğu usul ve esasa göre tutulur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Hesap Durumu Belgesi

Hesap durumu belgesi alınması

MADDE 8 – (1) Bankaların kullandıracakları krediler için, aşağıda sayılan işlemler hariç, hesap durumu belgesi almaları zorunludur.

- a) Yüz bin Yeni Türk Lirasını geçmeyen işlemler,
- b) Kamu İktisadi Teşebbüsleri ve bunların müessese, bağlı ortaklık ve iştirakleri hariç olmak üzere, merkezi yönetim kapsamındaki kamu idareleri, bunlara bağlı kuruluşlar ve mahalli idareler ile yapılan işlemler,
- c) Yabancı ülkelerin merkezi idareleri, merkez bankaları ile veya bunlarca çıkarılan veya ödemesi garanti edilen bono ve tahviller karşılığı yapılan işlemler,
- ç) Karşılığı nakit, nakit benzeri kıymet ve hesaplar ile kıymetli maden olan işlemler,
- d) Hazine, Özelleştirme İdaresi Başkanlığı veya Toplu Konut İdaresi Başkanlığınca çıkarılan ya da ödenmesi garanti edilen bono ve tahviller karşılığı yapılan işlemler,
- e) Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası ile ya da bu banka nezdindeki piyasalarda yapılan işlemler,
- f) Menkul kıymet borsalarından veya ikinci el piyasadan çok kısa vadeli fon fazlalarını değerlendirmek gayesiyle edinilen alım-satım amaçlı menkul kıymetler,
- g) Teşkilatlanmış borsalardan alınan veya alacaklardan dolayı elde edilen hisse senetleri,
- ğ) Yurt içi bankaların kendi aralarındaki vadesiz veya vadesi üç ayı aşmayan işlemler ile bu bankaların mukabil kefaletine dayanılarak verilecek teminat ve garantiler,
- h) Kanunun 54 üncü maddesinin kredilerin dikkate alınma oranlarına ilişkin altıncı fıkrası nazara alınarak yapılacak hesaplamalara göre banka nezdindeki toplam kredi riski beş milyon ABD Dolarını aşmayan ve ek-1’de asgari ikinci sınıf olarak tasnif edilen derecelendirme notlarını haiz banka ya da finansal kuruluşlarla yapılan işlemler ile bunların kefaletine dayanılarak verilecek gayrinakdi krediler.

(2) Kredi ilişkisinin devam ettiği süre boyunca her yıl hesap dönemini izleyen altı ay içinde hesap durumu belgesi alınır.

Hesap durumu olarak kabul edilecek belgeler

MADDE 9 – (1) Bankalar 8 inci maddenin birinci fıkrası uyarınca hesap durumu belgesi olarak,

a) Banka ve finansal kuruluş ile kamu kuruluşlarının tabi oldukları özel mevzuat veya muhasebe sistemleri uyarınca düzenleyecekleri dipnotlarını da içeren bilanço ile kâr ve zarar cetvelleri ile bunlara ek mali tabloları,

b) Menkul kıymetleri halka arz olunmuş ortaklıklar ile sermaye piyasası aracı kurumlarının sermaye piyasası mevzuatı uyarınca düzenleyecekleri dipnotlarını da içeren bilanço ile kâr ve zarar cetvelleri ile bunlara ek mali tabloları,

c) (a) ve (b) bentleri dışında kalanlardan Türkiye’de yerleşik kişilerin Maliye Bakanlığının 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununa istinaden çıkardığı Muhasebe Sistemi Uygulama Tebliği uyarınca, yurtdışında yerleşik kişilerin ise tabi oldukları yabancı mevzuat uyarınca düzenleyecekleri uluslararası standartlara uygun dipnotlarını da içeren bilanço ile kâr ve zarar cetvelleri ile bunlara ek mali tabloları

Ek-2’ de yer alan örneğe uygun düzenlenecek tanıtıcı bilgiler formu ile birlikte hesap durum belgesi olarak kabul ederler. Bu form ortaklık payları için alınmaz. Halka arz yoluyla ihraç olunacak menkul kıymetlere yapılacak yatırımlarda bu belgeler yerine tasarruf sahipleri için yayımlanan sirkülerin muhafazası yeterlidir.

(2) Bilanço esasına göre defter tutmayan gerçek kişilere verilecek ihtisas kredileri için, Kurumdan izin almak kaydıyla, bu kişilerin faaliyetlerinin niteliğine uygun olarak düzenlenecek hesap durumu belgeleri alınabilir.

(3) Ticari kredi niteliği taşımayan işlemler için gerçek kişilerden ek-3’te yer alan örneğe uygun olarak alınacak hesap durumu belgesinin ekinde kişinin kimliği ve gelirini gösterir belgeler alınır.

(4) Türkiye’de yerleşiklerden alınacak hesap durumu belgelerinin yetkili ve sorumlu şahıslarca imza edilmiş olması, ayrıca Kanunun 54 üncü maddesinin kredilerin dikkate alınma oranlarına ilişkin altıncı fıkrası nazara alınarak yapılacak hesaplamalara göre banka nezdindeki toplam kredi riskleri beşyüz bin ABD Dolarını aşan yurt dışında yerleşik kişilerden, kredi notları ek-1’de asgari ikinci sınıf olarak tasnif edilenlerden daha düşük olanlardan alınacak mali tabloların ilgili ülkelerin mevzuatına göre yetkilendirilen veya uluslararası düzeyde faaliyet gösteren bağımsız denetim firmalarının onaylanmış olması şarttır. Bağımsız denetim raporlarının kredi ilişkisinin devam ettiği sürece her yıl hesap dönemini izleyen altı ay içinde alınmasına devam olunur.

Hesap durumu belgelerinin denetlenmesi

MADDE 10 – (1) Sermayesinin yarısından fazlasına merkezi yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin, kamu iktisadi teşebbüslerinin, 28/5/1986 tarihli ve 3291 sayılı Kanun kapsamına alınan kuruluşların sahip olduğu kurum ve ortaklıklar ile bankalar dışında kalan müşterilere kullandıracakları kredilerin iki milyon Yeni Türk Lirasını geçmesi halinde, alınacak hesap durumu belgesi ile ekli bilanço ve kâr ve zarar cetvellerinin mevzuat hükümlerine, Türkiye’de uygulanan muhasebe ilkeleri ile muhasebe standartlarına uygunluğunun 3568 sayılı Kanuna göre ruhsat almış denetim yetkisine sahip meslek mensupları tarafından denetlenmesi şarttır.

(2) Denetimde uyulacak esaslar ve kapsam hakkında, 3568 sayılı Kanun gereği uygulanan çalışma usul ve esaslarındaki denetim ile ilgili hükümler uygulanır.

Hesap durumu belgelerinin denetimi, denetim raporu ve diğer hususlar

MADDE 11 – (1) Denetim işlemi ek-4’te yer alan esaslara uygun raporun düzenlenmesinin ardından hesap durumu belgesi ile eki bilanço ve kâr ve zarar cetveline bu belgenin mevzuata, Türkiye’de uygulanan muhasebe ilkelerine ve muhasebe standartlarına uygun olarak düzenlendiğine dair şerh verilmek suretiyle yapılır. Söz konusu şerhin altı meslek mensubu tarafından isim ve unvanı yazılarak imzalanır.

(2) Bilanço ve kâr ve zarar cetveli Türkiye’de uygulanan muhasebe ilkelerine ve muhasebe standartlarına uygun olarak düzenlenmediği takdirde, denetim raporu 3568 sayılı Kanunun uygulama hükümlerine göre şartlı olabilir.

(3) Denetim yapacak meslek mensuplarının Türkiye Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ve Yeminli Mali Müşavirler Odaları Birliği tarafından yayımlanacak çalışanlar listesinde yer almaları gerekir.

(4) Bu Yönetmelikte düzenlenmeyen denetime ilişkin diğer hususlarda 3568 sayılı Kanun ve bu Kanuna ilişkin mevzuat hükümleri uygulanır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Kredi Sınırlarında Dikkate Alınma Oranları, Kredi Sınırlarının Konsolide Esasa Göre Hesaplanması, Kredi Sınırlamalarına Tabi Olmayan İşlemler

Gayrinakdi krediler, vadeli işlem ve opsiyon sözleşmeleri ve benzeri diğer sözleşmeler ile ortaklık paylarının dikkate alınması

MADDE 12 – (1) Kanunun 48 inci maddesinde sayılan işlemler ve bu işlemlere ilişkin olarak bankalar tarafından kabul edilen aval, garanti ve kefaletler kredi sınırlamalarına dahil edilir.

(2) Kredi sınırlarının uygulamasında;

a) Nakit temini amacıyla verilen teminat mektupları, kabul kredileri, menkul kıymet ihracında satın alma garantileri, kredi kartları harcama limiti ile çekler için ödeme taahhütleri yüzde yüz oranında,

b) Yurt dışı müteahhitlik hizmetlerine yönelik olarak verilen teminat mektupları ile Türkiye İhracat Kredi Bankası A.Ş.’nin katıldığı konsorsiyumlar şeklinde yurt dışı kuruluşlara verilecek teminat mektupları ve yurt dışı müteahhitlik hizmetleri kapsamında Türkiye İhracat Kredi Bankası A.Ş. tarafından düzenlenecek avans ve kesin teminat mektuplarına ilişkin olarak bankaların verecekleri kontrgarantiler yüzde kırk oranında,

c) Türkiye’de faaliyette bulunan bankalarca ihraç olunan veya ödemesi garanti edilen menkul kıymetler karşılığında veya bu bankaların mukabil kefaletlerine dayanılarak verilen gayrinakdi krediler yüzde yirmibeş oranında,

ç) Diğer gayrinakdi krediler yüzde elli oranında,

d) Birinci fıkra kapsamındaki aval, garanti ve kefaletler Kanunun 54 üncü maddesinin dördüncü fıkrası hükmünde yer alan sekiz kat sınırının hesabı hariç olmak üzere, aval veya garanti verilen ya da kefil olunan kredinin dikkate alınma oranı ile aynı oranda

dikkate alınır.

(3) Kanunun 54 üncü maddesinde belirlenen kredi sınırlarının uygulamasında;

a) Döviz, faiz oranı ve altına dayalı vadeli, futures ve swap alım satım sözleşmeleri ile satın alınan alım ve satım opsiyonlarının nominal değerlerinin, sözleşmelerin başlangıç vadelerine göre, aşağıda yer alan tabloda belirtilen oranlarla çarpılması,

BAŞLANGIÇ VADESİ (Sözleşme Üzerindeki Vade)	Faiz Oranına İlişkin Sözleşmeler (%)	Döviz Kuruna ve Altına İlişkin Sözleşmeler (%)
İki Haftaya Kadar Vadeli	0	0
Bir Yıl ve Daha Az Vadeli	0,5	2
Bir Yıldan İki Yıla Kadar	1	5
İki Yıl ve İki Yıldan Sonraki Her İlave Yıl İçin	1	3

b) Hisse senedine, altın dışındaki kıymetli madenlere ve diğer ürünlere dayalı vadeli, futures, swap alım satım sözleşmeleri ile satın alınan alım satım opsiyonlarına ilişkin sözleşmelerin pozitif rayiç değerleri ile, nominal değerlerinin kalan vadelerine göre aşağıda yer alan tabloda belirtilen oranlarla çarpılmasından elde edilen tutarların toplanması

VADEYE KALAN SÜRE (Sözleşme Üzerindeki Vade)	Hisse Senedine İlişkin Sözleşmeler (%)	Altın Dışındaki Kıymetli Madenlere İlişkin Sözleşmeler (%)	Diğer Varlıklara İlişkin Sözleşmeler (%)
Vadesine Bir Yıl veya Daha Az Kalmış Olanlar	6	7	10
Vadesine Bir Yıldan Fazla, Beş Yıldan Az Kalmış Olanlar	8	7	12
Vadesine Beş Yıl ve Daha Fazla Kalmış Olanlar	10	8	15

suretiyle dikkate alınır.

(4) Kanunun 54 üncü ve 56 ncı maddesi uyarınca belirlenen sınırlamalarda ortaklık payları maliyet bedelleri üzerinden dikkate alınır. Alım satım amacıyla elde tutulan ve elde tutma süresi beş iş gününü aşmayan hisse senetleri dikkate alınmaz.

(5) Türkiye’de faaliyette bulunan bankalarca, bu bankaların yabancı ülkelerde bankacılık faaliyetlerinde bulunan bağlı ortaklık ve iştiraklerinin yükümlülüklerine karşılık, yabancı ülkelerin yetkili mercilerine ilgili ülke mevzuatı gereğince verilen sınırsız garanti niteliğini taşıyan taahhütler ikinci fıkranın (a) bendinde belirtilen oranda dikkate alınır ve kredi sınırlarının hesaplanmasında esas alınacak tutar, bağlı ortaklık veya iştirakin yükümlülüklerinden, bağlı ortaklık veya iştirak tarafından bankaya verilen krediler ile bağlı ortaklık veya iştirakin ilgili ülke mevzuatına göre hesapladığı ana sermayenin indirilmesiyle bulunur.

(6) Yabancı ülkelerin merkezi yönetimleri, merkez bankaları ve kredi kurumları ile ilgili işlemlerin dikkate alınma oranları hakkında 14 üncü madde hükümleri saklıdır.

Kredi sınırlarının konsolide esasa göre hesaplanması

MADDE 13 – (1) Kanun uyarınca yürürlüğe konulan düzenlemelere göre ana ortaklıklarca Kanunun 54 üncü maddesinde yer alan kredi sınırları bu maddede yer alan usule göre konsolide esasa göre hesaplanır ve uygulanır.

(2) Konsolide kredi sınırları, ana ortaklık ile konsolidasyona tabi tutulan finansal kuruluşlar topluluğuna dahil her ortaklığın bilanço ve bilanço dışı hesaplarında yer alan krediler ve Bankaların Özkaynaklarına İlişkin Yönetmelik uyarınca hesaplanan konsolide özkaynak tutarı dikkate alınarak, konsolide mali tabloların hazırlandığı dönemler itibarıyla hesaplanır. Konsolidasyona tabi tutulan finansal kuruluşların faktoring alacakları ile çeşitli ikrazlarına ve vermiş oldukları ödünçlere ilişkin kalemler nakdi kredi niteliğindedir.

(3) Bir risk grubuna kullandırılacak kredi sınırının konsolide esasa göre hesaplanmasında, risk grubu tanımı kapsamındaki gerçek ve tüzel kişilerin, konsolidasyona tabi tutulan finansal kuruluşlar topluluğuna dahil tüm ortaklıklara olan ve ikinci fıkrada belirtilen nitelikteki tüm borç ve yükümlülükleri dikkate alınır.

(4) Bir risk grubuna kullandırılacak kredi sınırının konsolide esasa göre hesaplanmasında, risk grubu tanımı, ana ortaklık ve konsolidasyona tabi tutulan finansal kuruluşlar topluluğuna dahil her bir ortaklık dikkate alınmak suretiyle, "finansal kuruluşlar topluluğunun da dahil olduğu risk grubu" şeklinde uygulanır.

(5) Kanunun 54 üncü maddesinde yer alan kredi sınırları, konsolide olmayan esasa göre de hesaplanır ve uygulanır.

(6) Kanun hükümlerinin uygulanmasında aşım tutarı olarak, konsolide ve konsolide olmayan esasa göre hesaplanan sınırlardan hangisinde aşım varsa o tutar, her ikisinde birden aşım varsa yüksek olan tutar dikkate alınır.

(7) 12 nci ve 14 üncü maddelerde belirlenen dikkate alınma oranları ile sınırlamalara tabi olmayacak işlemlere ilişkin hükümler saklıdır.

Yabancı ülkelerin merkezi yönetimleri, merkez bankaları ve kredi kurumları ile ilgili işlemlerin dikkate alınma oranları

MADDE 14 – (1) Kanunun kredi sınırlarının uygulanmasında;

1) Yüzde sıfır oranında dikkate alınacak işlemler;

a) Ek-1’de birinci sınıf olarak tasnif edilen ülke notlarını haiz yabancı ülkelerin merkezi yönetimleri ve merkez bankalarına açılacak krediler ile bunlarca ihraç edilen menkul kıymetler veya verilen diğer garantiler karşılığında kullanılacak krediler,

b) Avrupa Merkez Bankasına açılacak krediler ile bu bankaca ihraç edilecek menkul kıymetler veya verilecek garantiler karşılığında kullanılacak krediler.

2) Yüzde yirmi oranında dikkate alınacak işlemler;

a) "Çok Taraflı Banka ve Mali Kurumlar"ın menkul kıymet ihracı veya diğer formlardaki borçlanmalarından ek-1’de birinci sınıf olarak tasnif edilen kredi notlarını haiz olanlara yapılacak katılımlar ile bunlarca verilecek garantiler karşılığında kullanılacak krediler,

b) Ek-1’de birinci sınıf olarak tasnif edilen ülke notlarını haiz yabancı ülkelerde bulunan kredi kurumlarından, ek-1’de birinci sınıf olarak tasnif edilen kredi notlarını haiz olanlara kullanılacak krediler ile bunlarca verilecek garantiler karşılığında kullanılacak krediler,

c) Ek-1’de birinci sınıf olarak tasnif edilen ülke notlarını haiz yabancı ülkelerde bulunan kredi kurumlarının kefaletiyle ihraç olunan menkul kıymetlerden, ek-1’de birinci sınıf olarak tasnif edilen kredi notlarını haiz olanlar karşılığında kullanılacak krediler.

3) Yüzde elli oranında dikkate alınacak işlemler;

a) Ek-1’de ikinci sınıf olarak tasnif edilen ülke notlarını haiz yabancı ülkelerin merkezi yönetimleri ve merkez bankalarına açılacak krediler ile bunlarca ihraç edilen menkul kıymetler veya verilen diğer garantiler karşılığında kullanılacak krediler,

b) Merkezleri yabancı ülkelerde bulunan kredi kurumlarından, ek-1’de birinci sınıf olarak tasnif edilen kredi notlarını haiz olanlara kullanılacak krediler ile bunlarca verilecek garantiler karşılığında kullanılacak krediler,

c) Ek-1’de birinci sınıf olarak tasnif edilen ülke notlarını haiz yabancı ülkelerde bulunan kredi kurumlarından, ek-1’de ikinci sınıf olarak tasnif edilen kredi notlarını haiz olanlara kullanılacak krediler ile bunlarca verilecek garantiler karşılığında kullanılacak krediler,

ç) Ek-1’de birinci sınıf olarak tasnif edilen ülke notlarını haiz yabancı ülkelerde bulunan kredi kurumlarının kefaletiyle ihraç olunan menkul kıymetlerden, ek-1’de ikinci sınıf olarak tasnif edilen kredi notlarını haiz olanlar karşılığında kullanılacak krediler.

4) Yüzde seksen oranında dikkate alınacak işlemler;

a) Ek-1’de üçüncü sınıf olarak tasnif edilen ülke notlarını haiz yabancı ülkelerin merkezi yönetimleri ve merkez bankalarına açılacak krediler ile bunlarca ihraç edilen menkul kıymetler veya verilen diğer garantiler karşılığında kullanılacak krediler,

b) Merkezleri yabancı ülkelerde bulunan kredi kurumlarının kefaletiyle ihraç olunan menkul kıymetlerden, ek-1’de birinci sınıf olarak tasnif edilen kredi notlarını haiz olanlar karşılığında kullanılacak krediler,

c) Merkezleri yabancı ülkelerde bulunan kredi kurumlarından, ek-1’de ikinci sınıf olarak tasnif edilen kredi notlarını haiz olanlara kullanılacak krediler ile bunlarca verilecek garantiler karşılığında kullanılacak krediler,

ç) Ek-1’de birinci sınıf olarak tasnif edilen ülke notlarını haiz yabancı ülkelerde bulunan kredi kurumlarından, ek-1’de üçüncü sınıf olarak tasnif edilen kredi notlarını haiz olanlara kullanılacak krediler ile bunlarca verilecek garantiler karşılığında kullanılacak krediler.

5) Yüzde yüzelli oranında dikkate alınacak işlemler;

a) Mali tabloları kredi kullandıran banka ile tam konsolidasyon yöntemine göre konsolide edilenler hariç olmak üzere, merkezleri kıyı bankacılığı bölgelerinde bulunan her türlü banka kredi kurumu ve finansal kuruluşa kullanılacak krediler ile bu kurum ve kuruluşlar tarafından ihraç olunan menkul kıymetler, verilecek garantiler veya bunların kefaletiyle ihraç olunan menkul kıymetler karşılığında kullanılacak krediler,

b) Yabancı banka, kredi kurumu ve finansal kuruluşlara kullandırılan nakdi kredilerden geri ödenmeleri vade dışında şartlara bağlanmış olanlar ile belirli gerçek ya da tüzel kişiye veya risk grubuna kullandırılmak veya kullanılacak kredilerin teminatını teşkil etmek üzere verilenler,

c) Karşılıklı işlemler.

(2) İlk fıkrada belirtilenler dışında kalan işlemler yüzde yüz oranında dikkate alınır.

(3) Bu madde kapsamındaki gayrinakdi krediler ile vadeli işlem ve opsiyon sözleşmeleri ile benzeri diğer sözleşmeler, 12 nci maddede belirtilen dikkate alınma oranları uygulandıktan sonra bu maddede yer alan oranlara göre ayrıca ağırlıklandırılır.

(4) Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşlarınca verilen notların düşürülmesi veya geri çekilmesi nedeniyle kredi sınırlarında aşım ortaya çıkması ve aşımın vadesiz kredi kullandırmalarının geri çekilmesi ile giderilememesi halinde, vadeli krediler, ilave hiç bir kullandırmada veya vade yenilemesinde bulunulmaması kaydıyla, menkul kıymet, mevduat ve diğer kredi hesaplarının vadeleri sonuna kadar idame ettirilebilir.

(5) Aynı ülke, borçlu, borçlanma, menkul kıymet veya banka hakkında bir veya birden fazla uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu tarafından verilen notlar arasında ek-1'de yer alan tasnifler bakımından sınıf farkı doğması halinde notlardan düşük olanı esas alınır.

(6) Bankalar bu madde hükümlerinden yararlanan işlemleri ile ilgili sıhhatleri hususunda şüphe bulunmayan her türlü bilgiyi ve belgeyi temin, takip ve muhafaza ile yükümlüdürler. İşlemlerinin bu maddede belirlenen imtiyazlı oranlardan yararlanmaya ehil olduğunu ispatlama mükellefiyeti bankalara aittir.

Merkezi yurt dışında kurulu bankaların Türkiye'deki şubelerinin merkezleri ve yurt dışında kurulu diğer şubeler ile yaptıkları işlemler

MADDE 15 – (1) Merkezi yurt dışında kurulu bankaların Türkiye'deki şubelerinin, merkezlerine ve yurt dışında kurulu diğer şubelere yaptıkları tevdiat Kanunun 48 inci maddesinin birinci fıkrası kapsamında kredi olarak sayılır ve Kanunun 54 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan "bankanın dahil olduğu risk grubu" hesaplamasına dahil edilir.

(2) Bu madde uygulamasında, yapılan tevdiatın vadesinden kısa olmamak kaydıyla, merkez ve yurt dışında kurulu diğer şubelerden sağlanan fonlar, Kanunun 55 inci maddesi kapsamında nakit karşılık olarak değerlendirilir.

Kredi sınırlamalarına tabi olmayan işlemler

MADDE 16 – (1) Kanunun 55 inci maddesinin birinci fıkrasının (i) bendi uyarınca aşağıdaki işlemler de Kanunun 54 üncü maddesinde yer alan kredi sınırlamalarına tabi tutulmaz:

a) Teminat ya da rehin olarak veya belirli bir gerçek ya da tüzel kişiye veya risk grubuna kullanılmak amacıyla verilenler hariç olmak üzere, bankaların birbirlerine verdikleri, vadesiz ve temdite konu olmamış üç aya kadar vadeli krediler,

b) Türkiye Bankalar Birliğince Türk Lirası Referans Faiz Oranının (TRLIBOR) tespit edilmesine yönelik olarak oluşturulan piyasalarda yapılan işlemlerden vadesiz ve temdide konu olmamış altı aya kadar vadeli olanlar,

c) Türkiye İhracat Kredi Bankası A.Ş.'ye kullandırılan krediler,

ç) 15 inci maddenin birinci fıkrası kapsamında merkezi yurt dışında kurulu bankaların Türkiye'deki şubelerinin, merkezleri ve yurt dışında kurulu diğer şubeleri ile borç-alacak kayıtlarının mutabakatsızlığından kaynaklanan günlük farklar.

Kredi sınırlarının izlenmesi

MADDE 17 – (1) Bankalarca kredi sınırlarının hesabında, banka bakımından nihai riskin kimden doğduğu ve yükümlülüğünün kime ait olduğu dikkate alınarak krediyi fiilen kullanan kişiler ile kredi açılan kişilerin farklı olabileceği ya da birden fazla kişiye kredi açılmış sayılabileceği hususlarının göz önünde bulundurulması ve bireysel kredi sınırlarının her bir gerçek veya tüzel kişi bazında ayrı ayrı izlenmesi gerekir.

Aşımların giderilmesi

MADDE 18 – (1) Kredi sınırlarının hesaplamasında, Bankaların Özkaynaklarına İlişkin Yönetmelik uyarınca hesaplanan son dönem özkaynaklar ile konsolide özkaynakları dikkate alınır. Özkaynak ve konsolide özkaynaklarda olabilecek düşüşler nedeniyle Kanunun 54 ve 56 ncı maddelerinde yer alan sınırlamaların hesabında aşım oluşması halinde, sözkonusu aşımın, özkaynak veya konsolide özkaynakların oluşan aşımını giderecek tutarda artırılması veya aşımın neden olan işlemlerin azaltılması suretiyle, özkaynak veya konsolide özkaynak hesaplama dönemini izleyen yedi aylık süre içinde giderilmesi zorunludur. Özkaynak veya konsolide özkaynak artışının sermaye artırımı yoluyla sağlanması halinde, artırılan bedelden özkaynak veya konsolide özkaynağın eksik kısmına eşit olan tutarın bu yedi aylık sürede nakden tahsil edilmesi şarttır. Oluşan aşımın, özkaynak ve konsolide özkaynak artışı gerektirmesi halinde, artırım, en yüksek artış tutarını gerektiren özkaynak dikkate alınarak gerçekleştirilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Katılım bankalarının finansman sağlama yöntemleri

MADDE 19 – (1) Kanunun 48 inci maddesinin ikinci fıkrasında kredi sayılacağı belirtilen finansman yöntemlerine ilişkin usul ve esaslar aşağıda belirtilmiştir.

a) Kurumsal Finansman Desteği: Katılım bankası ile fonu kullanacak işletme arasında akdedilecek sözleşme dahilinde, işletmenin ihtiyaç duyduğu her türlü emtia, menkul kıymet, gayrimenkul, hak ve hizmet bedelinin satıcıya ödenmesi koşuluyla işletmenin borçlandırılması işlemidir. Bu yöntemle kullanılacak fonlarla ilgili alım satıma ilişkin belgenin bir suretinin katılım bankasının muhafazası zorunludur.

b) Bireysel Finansman Desteği: Bireysel ihtiyaçlar için, gerçek kişi alıcıların doğrudan satıcılardan aldıkları mal veya hizmet bedelinin, katılım bankası tarafından satıcıya ödenmesi koşuluyla alıcının borçlandırılması işlemidir. Bu yöntemle kullanılacak fonlarla ilgili alım satıma ilişkin belgenin bir suretinin muhafazası zorunludur.

c) Kâr-Zarar Ortaklığı Yatırımı: Katılım bankalarının gerçek ve tüzel kişilerin tüm faaliyetlerinden veya belirli bir faaliyetinden veya belirli bir parti malın alım satımından doğacak kâr ve zarara katılmak üzere bu kişilere fon kullandırılması işlemidir. Bu yöntem ile fon kullandırmak için, fonu kullanacak olan gerçek ve tüzel kişilerle ek-5'te yer alan örneğe uygun "Kar-Zarar Ortaklığı Yatırım Sözleşmesi" düzenlenir. Bankalar, fon kullandırdığı gerçek ve tüzel kişilerin kâr ve zararına, sözleşmede belirlenen oranlarda katılır."Kâr-Zarar Ortaklığı Yatırım Sözleşmesi"nde, bankaların kâr ve zarardan alacağı pay ve varsa alacağı teminatlar açıkça gösterilir. Bu sözleşmede, projenin kârlılığında bağımsız olarak önceden belirlenmiş tutarda kâr garanti edilmesine dair hükümler yer alamaz.

ç) Finansal Kiralama: Taşınır ve taşınmaz malların 10/6/1985 tarihli ve 3226 sayılı Finansal Kiralama Kanununun ilgili hükümleri çerçevesinde, katılım bankası ile kalkınma ve yatırım bankası tarafından temin edilerek kiraya verilmesidir.

d) Mal Karşılığı Vesaikin Finansmanı: Katılım bankası ile fon kullanan arasında düzenlenecek yazılı bir sözleşme dahilinde, mal karşılığı vesaik mukabilinde fon kullanılması işlemidir.

e) Ortak Yatırımlar: Kanunun 56 ncı maddesinin birinci fıkrasındaki sınırlamalar dikkate alınmak kaydıyla, gelişme potansiyeli taşıyan ve kaynak ihtiyacı olan şirketlerin sermayelerine, taraflar arasında düzenlenecek sözleşme hükümleri çerçevesinde edinilecek ortaklık paylarının en fazla yedi yıl içinde halka arz yoluyla elden çıkarılması şartıyla, katılım bankalarınca iştirak edilmesi veya belirli bir yatırımın finansmanı amacıyla oluşturulacak fonlara katılınmasıdır. Sermayeye iştirak şeklindeki yatırımlar için düzenlenecek sözleşmelerde, sermayesine iştirak edilen şirketin yönetimi hususu başta olmak üzere tarafların hak ve yükümlülükleri ile sermayenin halka arz edilmesi sürecine ilişkin hükümlere yer verilmesi zorunludur.

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

MADDE 20 – (1) 27/6/2001 tarihli ve 24445 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Bankaların Kuruluş ve Faaliyetleri Hakkında Yönetmelik ile 20/9/2001 tarihli ve 24529 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Özel Finans Kurumlarının Kuruluş ve Faaliyet Hakkındaki Yönetmelik yürürlükten kaldırılmıştır.

İntibak

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) 12 nci madde ile getirilen dikkate alınma oranlarına ilişkin yeni hükümler nedeniyle bir gerçek ya da tüzel kişiye veya risk grubuna kullandırdıkları krediler toplamı Kanunda yer alan sınırlamaları aşan bankalar, bu gerçek ya da tüzel kişiye veya risk grubuna hiç bir şekil ve surette yeni kredi kullandıramazlar. Bankalar, bu Yönetmelik hükümlerinin yürürlüğe girdiği tarihi izleyen takvim yılından başlamak üzere, bir gerçek ya da tüzel kişiye veya risk grubuna kullandırdıkları kredilerin toplamında her yıl için oluşan aşım tutarlarını, bu tutarların birinci yıl sonuna kadar yüzde otuzunu, ikinci yıl sonuna kadar yüzde altmışını, üçüncü yıl sonuna kadar yüzde yüzünü itfa etmek suretiyle 31/12/2009 tarihine kadar giderirler.

Yürürlük

MADDE 21 – (1) Bu Yönetmelik hükümleri yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 22 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu Başkanı yürütür.

[Ekleri İçin Tıklayınız](#)